

Tjänsteställe, handläggare

Regionförbundet Örebro
Maria Svensson

Datum

2010-04-30

Beteckning

Dnr: 10-4

Sida

1 (9)

Till

Näringsdepartementet

Kompetensplattformar i Örebroregionen

- en delrapportering av uppdraget att etablera kompetensplattformar

Inledning

Området kompetensförsörjning har under de senaste åren fått allt större uppmärksamhet och större betydelse för regionens strategiska utvecklingsarbete. I tillväxtprogrammet för 2009-2013 är kompetensförsörjning ett av fyra insatsområden som regionens arbetsliv prioriterar högt. Vår regionala utvecklingsstrategi antogs den 29 april av regionfullmäktige. Där är utvecklingsområdet **Kunskap och kompetens** en av fyra strategiskt viktiga frågor för Örebroregionen. Det handlar såväl om kunskapslyft för barn och unga som kunskapslyft i arbetslivet.

Sedan länsarbetsnämnderna försvann 2007 har det uppstått ett glapp på den regionala nivån inom områdena utbildning, arbetsmarknad och kompetensförsörjning. Detta har varselsamordnare i flera län påtalat. Vi ser uppdraget att etablera en kompetensplattform som ett sätt att säkerställa att det finns en aktör med ett regionalt ansvar för samverkan inom kompetensförsörjning och utbildningsplanering både på kort och lång sikt

Då uppdraget inte följdes av några resurser krävs omfördelning och projektfinansiering. Att både fånga nuläget och att göra insatser för att förändra är ett komplext arbete som kräver både tid, resurser och samverkan. Vi har goda förutsättningar att i Örebro län få till en bra och effektiv kompetensplattform som på ett bra sätt kan fylla både utbildningsanordnarnas behov av inspel från arbetsgivarna och arbetsgivarnas behov att hitta rätt kompetens, det vill säga att få matchningen att fungera ännu bättre. Målsättningen är att erbjuda rätt utbildningar med rätt innehåll.

I Örebroregionen pågår en rad olika projekt och verksamheter för att säkerställa kompetensförsörjningen inom regionen och inom olika branscher. Efter som kompetensförsörjningsfrågorna är komplexa tar det lång tid att överblicka allt som sker.

Redan idag finns flera plattformar. Vår utmaning ligger i att samordna dessa, öka deras kunskap om varandra och se vad vi ytterligare kan tillföra för att förbättra processen.

Nuläget och etablerade samverkansformer

Eftersom etableringen av kompetensplattformen ska bygga på redan etablerade samverkansformer inom kompetensförsörjningsområdet i länet, är det viktigt med dialog med befintliga aktörer.

College

Teknikcollege startade i Örebro län 2006 och är allt sedan dess en plattform för samverkan mellan länets teknikföretag och utbildningsanordnare. De har fokus på att säkerställa kompetensen för länets teknikföretag på lång och kort sikt. Teknikcollege är verksamma och aktiva inom flera utbildningsnivåer; grundskolan, gymnasieskolan, vuxenutbildningen (yrkesvux), yrkeshögskoleutbildningar och högskoleutbildningar. De driver frågorna på ett mycket bra sätt och har bidragit till att allt fler ungdomar, både flickor och pojkar intresserat sig för utbildningar inom teknik.

Vård och omsorgscollege startade 2008 i Örebro län och arbetar för att säkerställa att kompetensbehoven för arbetsgivarna inom vård och omsorg både för idag och för imorgon. Utbildningsanordnare och arbetsgivare, både från det privata och det offentliga, finns med i ett nära samarbete för att kvaliteten och innehållet på utbildningarna ska motsvara behovet efter avslutade studier. Vård och omsorgscollege är en mycket angelägen plattform då behoven inom denna bransch är stora.

Dessa båda plattformar arbetar i hela länet och har noder i kommunerna. Centrala styrgrupper håller ihop det strategiska arbetet. Det är Regionförbundet Örebro som idag är ansvariga för verksamheterna och under 2009 gick våra college från att ha varit projekt till att idag vara en del av den befintliga verksamheten.

Nu tas initiativ till att genomföra en förstudie för att se över intresset och behov av att etablera **Servicecollege**. Servicecollege kommer att arbeta på motsvarande sätt för att säkerställa kompetensen inom tjänstesektorn, handel, finans och bank, samt hotell och restaurang. Tidplanen är att under hösten 2010 genomföra förstudien för att kunna starta utbildningar till hösten 2011. Samverkan med Region Värmland har inletts och eventuellt kommer även Region Östsmåland att vara med i samarbetet.

Våra college kommer att utgöra en viktig och central del av kompetensplattformen. De tre tillsammans arbetar mot de tre största branscherna i länet.

Statistik, andel sysselsatta 2008 – Örebro län

Tillverkningsbranschen sysselsatte, 24 248 personer (ca 19%)

Vård- och omsorg sysselsatte 23 405 personer (ca 18 %)

Service branschen sysselsatte 23 145 personer. (ca 18%)

Total andel sysselsatta 128 948 personer

I dessa tre branscher arbetar 55 procent av den totala andelen sysselsatta (se bilaga).

Mer yrkesutbildningar

I vår region har ett utvecklingsarbete pågått under flera år för att stärka länets lärcentra i deras mäklarroll. Mäklarrollen ska finnas mellan utbildningsanordnare på alla utbildningsnivåer och näringslivet. Denna mäklande roll har de vuxna som sin ena målgrupp och det lokala näringslivet som sin andra. Funktionen är olika utbyggd i olika delar av länet, men troligtvis kommer denna framöver även finnas regionalt och utgöra en ny dimension inom det regionala näringslivsarbetet. Just nu pågår LC-komp, ett socialfondsprojekt inom Östra Mellansverige, där den mäklande kompetensen stärks i cirka 25 kommuner.

Nätverk för vuxnas lärande – REKO

Samtliga lärcentra inom Örebro län samverkar i nätverket REKO för att kunna erbjuda alla vuxna i Örebro regionen goda möjligheter att hitta utbildningsmöjligheter. REKO samverkar inom en rad utvecklingsfrågor men under de senaste två åren har utbildningsformen yrkesvux tagit stor plats eftersom kommunerna nu har möjlighet att förutom den traditionella komvux också erbjuda yrkesvux. Yrkesvux är ett positivt inslag och kan utgöra ett viktigt komplement för att få arbetslivets behov av gymnasial yrkeskompetens tillgodosedd.

Yrkeshögskoleutbildningar – YH

YH är en utbildningsform som på ett bra sätt kan fånga arbetslivets behov av kompetens och där stor andel av studenterna går direkt till arbete i branschen. Formen har många fördelar och kan utgöra ett flexibelt verktyg i det regionala kompetensförsörjningsarbetet. Vi har ansett den så viktig och strategisk att vi under 2009 genomförde en förstudie inom Östra Mellansverige där vi undersökt hur och om vi ska bygga upp en särskild plattform för den utbildningsformen. Förstudien visar att det finns behov av regionalt operativa resurs för att vara ett stöd för såväl utbildningsanordnare, arbetsliv och student. Vi går nu vidare med resultatet av denna förstudie och planerar ett genomförande tillsammans med Sörmland, Västmanland och Handelskammaren Mälardalen. Det pågår även samverkan kring uppbyggnaden av kompetensplattformarna över länsgränserna i hela Östra Mellansverige.

Örebro universitet

Universitetet har en mycket viktig roll för regionens kompetensförsörjning. De erbjuder ett omfattande utbud; 90 program och 800 fristående kurser.

Örebro universitet har under 2009 byggt upp ett helt nytt och unikt koncept med innovationsråd för att tillsammans med arbetslivet och externa aktörer få ökad kunskap om kompetensbehov och för att samverka med det omgivande samhället.

De externa ledamöterna, som kommer från både organisationer, privat och offentlig sektor fungerar som omvärldsreferens för utvecklingsarbetet inom både utbildning och forskning. De hjälper universitetet att se vilka behov och utmaningar samhället står inför idag så att vår utveckling är i takt med tiden.

Innovationsråden utgör en del av universitetets kompetensplattform.

Branschsamverkan

Det finns ett antal kluster, innovationssystem och branscher som samverkar aktivt med att säkerställa kompetens behoven idag och i framtiden.

Robotdalen: Ett innovationssystem inom Västmanland, Sörmland och Örebro län, där robotiken utvecklas inom en rad områden. De arbetar även för att näringslivet ska få tillgång till den arbetskraft de behöver och för ökad samverkan mellan näringsliv, universitet/högskolor och offentlig sektor. Robotdalen engagerar sig i aktiviteter som främjar ett ökat teknikintresse hos barn och ungdomar.

Automation Region: Ett samarbetsprojekt med syfte att stärka och synliggöra vår världsledande automationsindustri och vårt stora automations- och produktionskunnande. Automation är en svensk framtidsbransch av stor betydelse för konkurrenskraften och för de stora frågorna runt resursanvändning, energi och miljö. Samarbetet ska också stärka och säkra kompetensen inom de befintliga företagen.

Logistik forum: En bransch och profil som har särskilt stor betydelse för vår region är logistik. Logistikforum samlar både företag och utbildningsanordnare för att behandla olika frågor som är centrala och viktiga för transport- och logistikbranschen. Kompetensförsörjning är så klart en av dem. Särskilda insatser har genomförts för att snabbt kunna rekrytera då efterfrågan varit stor.

För att öka kunskapen om behoven inom denna bransch pågår just nu ett särskilt projekt, NeedL. En kartläggning av behoven av forskning och kvalifi-

cerad utbildning är genomförd. Tio gymnasieutbildningar är inriktade mot logistik eller transport, men det saknas utbildning på högre nivå. NeedL har tagit initiativ för att initiera nya utbildningar på högskolenivå.

Andelen sysselsatt inom logistik var 5 144 personer, ca 4 %.

IT-gruppen: Inom företagarföreningen Örebro Promotion finns IT-gruppen som arbetar för att säkra kompetensen till branschen och även verka för att IT-branschens intressen och profil stärks. Branschen har expanderat och investerat under de sista åren och då främst mjukvaruföretag, främst i staden Örebro.

Arbetsmarknad- och kompetensdagar

Sedan många år anordnas särskilda kompetensdagar för målgruppen studie- och yrkesvägledare från hela länet inom alla nivåer. Dagarna har olika teman och innehåller medverkan från företag som ger oss en nulägesbild av yrken och kompetensbehov. Den 5 maj äger årets första dag rum. Temat denna gång är **Framtidens arbetsmarknad**, vilket lockat många fler än bara gruppen studie- och yrkesvägledare. 150 personer är anmälda. Svenskt Näringsliv, Arbetsförmedlingen, Regionförbundet Örebro, Örebro universitet och Örebro kommun anordnar dagen. Arrangörsgruppen träffas regelbundet och för diskussioner om behov och efterfrågan.

Nyligen är även en kompetensanalys av studie- och yrkesvägledarna i Örebro kommun genomförd. Nu driver vi en process för att låta samtliga studie- och yrkesvägledare i länet genomgå kompetensutveckling för att på ett bättre sätt kunna stödja eleverna i deras framtida yrkes- och utbildningsval. Vi önskar även att de ska engagera sig mer i skola/näringslivssamverkan. Enligt både lokala och nationella rapporter finner vi brister inom vilka området måste stärkas upp.

Tre arbetsmarknadsråd Norr, Syd och Mitt

Inom Örebroregion så finns tre arbetsmarknadsråd. Råden är kopplade till de tre arbetsförmedlingscheferna som är verksamma i länet och utgör en viktig grupp för arbetsförmedlingarnas uppdrag. Idag arbetar de nära kommunernas arbetsmarknadsenheter. På vilket sätt de framöver kan utgöra en del av kompetensplattformarna måste fortsatta dialoger utvisa. Arbetsförmedlingarnas kompetens och resurser kommer säkert att utgöra en viktig partner i vårt kommande arbete.

Tre lokala kompetensråd – Lindesberg, Karlskoga och Örebro

I Karlskoga finns det sedan några år ett lokalt kompetensråd. Det arbetar aktivt med att utgöra en lokal mötesplats för kommun och näringsliv, för att diskutera

samverkan och ta initiativ och för att säkra näringslivets och offentlig sektors behov av kompetens på lång och kort sikt.

Under det senaste året har ytterligare två lokala kompetensråd mellan kommun och näringsliv startats i Lindesberg och Örebro. Situationen med många varsel och kris som präglat stora delar av tillverkningsindustrin, främst fordonsindustrin och dess underleverantörer, har snabbat på processen att bilda dessa kompetensråd. Det pågår också flera samlingsprojekt inom socialfonden för att stärka kompetensen i dessa tillverkningsföretag.

Rapporterar till regionstyrelsen samt de båda politiska rapportörerna

Regionstyrelsen har utsett två personer till rapportörer för området kompetensförsörjning. Regionförbundets arbetsgrupp för kompetensplattformar rapporterar regelbundet till dem och till regionstyrelsen.

Processen hittills och framåt

En ny regional utvecklingsstrategi beslutades av regionfullmäktige den 29 april. Processen med att ta fram strategin har pågått under snart tre år. Den har skapat ökad förståelse för vilka insatser vi bör prioritera och kommer att ge en bra grund för att fortsätta det operativa arbetet för att nå uppsatta mål.

Kompetensplattformen utgör ett positivt uppdrag i linje med utvecklingsstrategin och här kan vår regionala handling åstadkomma skillnad. Processen hittills har till stor del bestått i att kartlägga redan befintliga samverkansformer och att fundera kring hur uppdraget ska genomföras på bästa sätt. Regionförbundet har utsett en intern arbetsgrupp som ansvarar för uppdraget och första uppgiften är att bygga en struktur som binder ihop de befintliga plattformarna.

Gruppen har träffat kolleger i angränsande län och deltagit i flera nationella nätverk för att diskutera uppdraget, men även fått ta del av andra läns processer vilket bidragit till både mer kunskap och inspiration.

I regionen pågår som framgår i ovanstående text mycket samverkan och aktiviteter kring kompetensförsörjningsfrågorna.

Vi har hittills träffat några nätverk och några aktörer, ett arbete som intensifieras i takt med att förslaget på hur kompetensplattformen ska fungera får mer konkreta former.

Under maj till juni kommer samtliga aktörer och kartlagda målgrupper att träffas i dialogmöten. Dialogmötena ska diskutera vilka behov och frågor nuvarande plattformar tar hand om och vad som saknas.

I augusti kommer en arbetsgrupp att ta form med de aktörer som vill vara aktiva i regionens partnerskap för att arbeta med kompetensförsörjningsfrågorna. Partnerskapsgruppen blir en operativ och viktig grupp för att planera och genomföra det strategiska arbetet. Det ska kännetecknas av kommunikation/information, omvärldskunskap/behovsanalyser och samarbete. Att idag säga vilka aktörer som kommer att utgöra våra partner är tidigt, men troligtvis kommer vi hitta representanter från såväl näringsliv, utbildningsanordnare, lokala och regionala aktörer inom arbetsmarknad och utbildningsområdet.

Partnerna kommer sedan att tillsammans utgöra regionens kompetensförsörjningskansli, som kommer att samordna regionens aktiviteter och insatser. En webb med relevant och intressant information för både utbildningsanordnare och arbetsliv kommer att byggas upp under hösten. Det pågår redan idag mycket och det finns ingen som kan överblicka allt som händer, webben kan bli en naturlig ingång för alla målgrupper.

Det vi redan kan se att vi saknar är regelbundna, branschvisa och kvalitativa behovsanalyser för hela Örebroregionen. I dessa analyser behöver vi separera de idag fyra FA-regionerna som kommunerna i Örebro län ingår i: Örebro arbetsmarknadsregion, Hällefors lokala arbetsmarknadsregion, Karlskogas lokala arbetsmarknadsregion och Ludvikas arbetsmarknadsregion där Ljusnarsbergs kommun ingår. Vi följer noga andra regioners och de nationella myndigheternas arbete. Förhoppningsvis kan vi hitta ett gemensamt verktyg för sådana analyser för att det ska bli jämförbart mellan regionerna.

Det behövs alltid mer kunskap och möjlighet att diskutera olika frågeställningar och därför har Regionförbundet Örebro utvecklat en uppskattad mötesplats som går under namnet Fredagsakademin. En eller flera personer delger åhörarna ny kunskap och alla bjuds in till dialog kring ämnet. Nu till hösten kommer vi bjuda in till Fredagsakademier med tema som ger oss mer kunskap om kompetensförsörjningsfrågorna.

Eftersom det redan idag görs ett stort antal analyser av olika branschers kompetens behov, ska vi kartlägga de analyser som görs lokalt, regionalt och nationellt. Vi kommer även att leta efter internationella analyser som kan vara särskilt intressanta för våra regionala profilmråden. Vi tror att det kommer att vara viktigt att fånga upp det som görs för att sedan kommunicera detta via våra kanaler och på nya mötesplatser.

En årlig kompetensdag för samtliga målgrupper kommer att genomföras i november 2010. Det är viktigt att vi bygger en självklar och naturlig mötesplats för samtliga utbildningsanordnare och arbetsliv. Frågeställningarna måste

bli konkreta och kompetensförsörjningsfrågorna bli lika statusfyllda som andra utvecklingsfrågor.

Dialog och samverkan pågår främst inom Östra Mellansverige. Med Västmanland och Sörmland har vi genomfört gemensamma möten och kommer inom kort också ha gemensamt projekt, som kommer att utgöra en del av våra kompetensplattformar.

Kompetensfrågorna är svåra och komplexa, men mycket viktiga. Stöd ifrån de statliga myndigheterna kommer att utgöra en viktig support i det kommande arbetet. Det känns ju inte effektivt om vi alla ska utveckla och genomföra egna behovsanalyser som sedan inte är jämförbara. Därför kommer vi avvakta att utveckla något helt eget istället försöka nyttja det som redan görs i större omfattning.

Rapporter inom kompetensförsörjning framtagna från 2007 –

Regional översiktligplanering – bakgrundsanalys (2010)

Förstudie Yrkehögskola plattform Östra Mellansverige (2009)

Transport- och logistikutbildningar – NeedL (2009)

Vad får studenter att vilja stanna kvar i Örebroregionen efter studierna? (2009)

Invandare i Örebro län – mobilitet och integration på arbetsmarknaden 1990-2005 (2009)

Rapport från arbetsgruppen kompetens/tillväxt – en nulägesbild av samarbeten inom Svealandsregionen (2009)

Kompetensstegen 2005-2007 i Hallsbergs kommun – utvärderings och uppföljningsrapport (2009)

Arbetsmarknaden i Örebroregionen – en analys av kommande pensionsavgångar och unga på arbetsmarknaden (2009)

Är Örebroregionen attraktiv för ungdomar? – en långtidsstudie om ungdomars flyttmönster (2008)

Örebroregionen 2030 – framtidsbilder för arbetsmarknad och befolkningsutveckling (2008)

Samordnad stödfunktion för kompetensförsörjning i Örebro län (2008)

Samarbete mellan universitetet och länets arbetsliv – åtgärdsförslag för bättre samverkan (2007)

Bilaga 1

Statistik – sysselsatta 2008 Örebro län

För Regionförbundet Örebro

Magnus Persson
Regiondirektör